

00017
16.06.2025

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ**

Спеціальність 211 «Ветеринарна медицина»

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри ветсанекспертизи,
гігієни продуктів тваринництва та
патанатомії ім. Й.С. Загаєвського,
професор В.П. Лясота
"12" 06 2025 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА
Порівняльний аналіз законодавчого
регулювання та контролю якості й
безпеки молока і молочних продуктів в
Україні та Швейцарії**

Виконав: Глущенко Анна
Андріївна
Керівник:
професор В.П. Лясота
РЕЦЕНЗЕНТ: В.П. Лясота

Я, Глущенко Анна Анна Андріївна, засвічую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет ветеринарної медицини
Спеціальність 211 «Ветеринарна медицина»

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Гарант ОП 211 – “Ветеринарна медицина”,
професор Рубленко М.В.
“ 9 ” 2024 р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу здобувачу
Глущенко Анни Андріївни

Тема «Порівняльний аналіз законодавчого регулювання та контролю якості харчових продуктів тваринного походження в Україні та Швейцарії»

Затверджено наказом ректора № _____ від _____
Термін здачі студентом готової кваліфікаційної роботи в деканат: до “ ” 2025р.

Перелік питань, що розробляються в роботі:

1. Ознайомитись з вимогами харчового законодавства (ДСТУ, правила для ринків) до якості продуктів тваринного походження .
2. Провести аналіз сучасних вимог організаційно-господарських вимог до якості та безпечності молока.
3. Аналіз харчового законодавства Швейцарії.
4. Оцінити можливість застосування швейцарського досвіду в умовах української ветеринарної практики.

Календарний план виконання роботи:

Етап виконання	Дата виконання етапу	Відмітка про виконання
Огляд літератури	вересень – грудень 2024р.	Виконано
Методична частина	жовтень – листопад 2024р.	Виконано
Дослідницька частина	січень – квітень 2025р.	Виконано
Оформлення роботи	квітень – травень 2025р.	Виконано
Перевірка на плагіат	травень 2025р.	Виконано
Попередній розгляд на кафедрі	травень 2025р.	Виконано
Подання на рецензування	червень 2025р.	Виконано

Керівник кваліфікаційної роботи _____ доцент Лясота В.П.

Здобувач _____ Глущенко А.А.

Дата отримання завдання “ 9 ” вересня 2024 р.

ЗМІСТ

ТИТУЛЬНА СТОРІНКА	1
ЗАВДАННЯ ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ	
ЗМІСТ.....	3
АНОТАЦІЯ.....	4
ВСТУП.....	7
1. РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ.....	9
1.1. Аналіз національного харчового законодавства	9
1.2. Сучасні вимоги до якості та безпечності продуктів тваринного походження	13
1.3. Аналіз європейського харчового законодавства	14
1.4. Узагальнення з огляду літератури.....	17
2. РОЗДІЛ 2. ВИБІР НАПРЯМКІВ ДОСЛІДЖЕНЬ, МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ ВИКОНАННЯ РОБОТИ.....	19
2.1. Матеріал та методи виконання роботи.....	19
2.2. Схема проведення досліджень.....	20
2.3. Характеристика підприємства.....	21
3. РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ВЛАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	23
3.1. Аналіз контролю якості та безпечності молока і молочних продуктів в Україні	23
3.2. Аналіз системи ветеринарного та санітарного контролю у Швейцарії	27
3.3. Порівняльний аналіз контролю якості та безпечності молока в Україні та Швейцарії	35
3.4. Аналіз основних проблем та слабких місць в українській системі контролю якості молока	47
3.5. Аналіз можливостей впровадження швейцарського досвіду в Україні	50
4. РОЗДІЛ 4. АНАЛІЗ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ ОТРИМАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ.....	58
ВИСНОВКИ.....	59
ПРОПОЗИЦІЇ ВИРОБНИЦТВУ.....	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	61
ДОДАТКИ.....	66

АНОТАЦІЯ

Глущенко А.А. Порівняльний аналіз законодавчого регулювання та контролю якості й безпечності молока і молочних продуктів в Україні та Швейцарії

У кваліфікаційній роботі представлені результати досліджень щодо нормативно-правової бази, критеріїв контролю якості й безпечності молока і молочних продуктів в Україні та Швейцарії

У роботі зроблено аналіз національного харчового законодавства і вимог щодо показників якості та безпечності молока, вивчено структуру державного регулювання та процедури офіційного контролю молока і молочних продуктів у Швейцарії. Проаналізовано статистичні дані щодо стану молочної галузі, результатів контролю гігієнічних умов, якості й безпечності молока в Україні та Швейцарії. А також проведено інтерв'ю оператора ринку з виробництва молока у Швейцарії з метою вивчення досвіду одержання молока високої якості.

Використано методичні підходи, методи дослідження: аналітичний, статистичний, органолептичний.

Магістрантом вивчені та проаналізовані вимоги законодавчого регулювання та системи контролю якості й безпечності молока і молочних продуктів в Україні та Швейцарії за комплексом критеріїв (належні практики виробництва, НАССР, електронна база (молочний модуль), система лабораторного моніторингу, ветеринарний сервіс, стимулювання операторів ринку).

Одержані результати можуть бути використані під час вивчення дисциплін “Безпечність, якість харчових продуктів і кормів”, «Гігієна харчових продуктів та державний контроль» на факультеті ветеринарної медицини.

Кваліфікаційна робота містить 73 сторінки, 10 таблиці, 8 рисунків; список використаних джерел із 35 найменувань, у тому числі 14 іноземних; 1 додаток.

Ключові слова: молоко, молочні продукти, гігієнічні умови, безпечність, якість, законодавство, гармонізація.

ANNOTATION

Hlushchenko A.A. Comparative Analysis of Legislative Regulation and Quality and Safety Control of Milk and Dairy Products in Ukraine and Switzerland

This qualification thesis presents the results of research on the regulatory framework, quality and safety control criteria for milk and dairy products in Ukraine and Switzerland.

The thesis analyzes national food legislation and requirements regarding quality and safety indicators of milk, examines the structure of state regulation, and official control procedures for milk and dairy products in Switzerland. Statistical data on the state of the dairy industry, the results of hygienic condition controls, and the quality and safety of milk in Ukraine and Switzerland are analyzed. In addition, an interview was conducted with a Swiss dairy market operator to study the experience of producing high-quality milk.

The following methodological approaches and research methods were used: analytical, statistical, and organoleptic methods.

The master's student studied and analyzed the legislative regulation requirements and quality and safety control systems for milk and dairy products in Ukraine and Switzerland based on a comprehensive set of criteria (good manufacturing practices, HACCP, electronic database — "milk module," laboratory monitoring system, veterinary services, and incentives for market operators).

The obtained results can be used in teaching the courses "Safety and Quality of Food and Feed" and "Food Hygiene and Official Control" at the Faculty of Veterinary Medicine.

The qualification thesis consists of 73 pages, 10 tables, 8 figures; the list of references includes 35 sources, of which 14 are foreign; and 1 appendic.

Keywords: milk, dairy products, hygienic conditions, safety, quality, legislation, harmonization.

ВИСНОВКИ

1. Швейцарський досвід ведення молочної галузі демонструє ефективність системної інтеграції контролю якості, фінансової мотивації та державного нагляду в ланцюгу «виробник – переробник – споживач».

2. Україна зробила важливі кроки у реформуванні стандартів якості молока (2024 р.), проте практична реалізація залишається нерівномірною.

3. Відсутність мотиваційних програм для виробників, недостатній лабораторний контроль і відсутність належної трасабельності залишаються головними викликами в Україні.